

MÜLLER LAJOS S. J.

SZIKLÁN-ÉPÜLT
KINCSESHÁZ

MÜLLER LAJOS S. J.

A SZIKLÁN ÉPÜLT
KINCSESHÁZ

II. KIADÁS

BUDAPEST, 1942
KORDA R. T. KIADÁSA

Nr. 8724/1941. Imprimi potest. Budapestini, die 7. Sept. 1941. Eugenius
Somogyi S. J. Praep. Prov. Hung. — Nihil obstat. Dr. Stephanus
Kosztolányi censor dioecesanus. Nr. 6178/1941. Imprimatur. Strigonii,
die 5. Septembri 1941. Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest.

A viharok ostromában

Németországban a kultúrharcnak nevezett egyházüldözés idején (1872—79), egyik város utcasarkán az éjtszaka folyamán nagy titokban plakátot ragasztottak ki. Bezzeg jaj lett volna, ha az éber rendőrség rajta kapja a merénylet elkövetőjét! A plakát ugyanis tengerparti sziklát tüntetett fel, mint a katolikus Egyház alapkövének, a pápaságnak jelképét, amelyet a hullámok hevesen ostromoltak. Több férfi pedig, — közöttük bizonyára Bismarck, a vaskancellár is, neki-gyürközve, nagy erőfeszítéssel igyekeznek a sziklát helyéből kimozdítani s a tenger hullámaiba süllyeszteni. A háttérben Lucifer áll gúnyosan kacagva a haszontalan erőlködésen. A kép felírása ezeket a szavakat adja az ördögök fejedelmének ajkára: „Uraim, ne tegyék magukat nevetségesekké! Én a pokol összes hatalmasságaival már 2000 éve próbálom ezt a sziklát szétrombolni, de még csak egy morzsát sem sikerült abból letörnöm és önök akarják azt szétmorzsolni?!“

Valóban találó gondolat ez, hű képe a valóságnak. Az Egyház szikláját szünös-szüntelen dühöngve verdesik, csapkodják az emberi szenvedélyek szennyes hullámai. Az ég beborul felette. A villámok cikáznak, mennydörgés mennydörgést ér. Közben trónok dőlnek romba, birodalmak hullanak széjjel . . . Azután elvonul a vihar, kiderül az ég, s fényes napsugarak ragyogják be a rendületlenül, mozdulatlanul álló sziklát. És még csak kárt sem szenvedett, legfeljebb a felcsapkodó hullámok a port, a piszkot, az iszapot mosták le róla.

A világtörténelemben egyedülálló jelenség ez.

A kiásott, szerteszét heverő romok s a történelem lapjai egyaránt búsan azt hangoztatják, hogy minden mulandó ezen a földön.

Hol van már *Cheops* fáraó hatalmas birodalma? Emlékét úgyszólván csak a nagy fejedelem óriási síremléke őrzi, amelyet száz-ezer ember 20 évig épített.

Már nyoma sincs *Salamon* birodalmának. Eltűnt világhírű templomával, amelyen száznyolcvannégyezer ember 7 évig dolgozott.

A hatalmas római birodalom elmúlásáról a *Kolosszeum* nevű cirkusz romjai regélnek, amelyben hajdan százezernyi nézőközönség élvezte a gladiátorok s vadállatok viaskodását s keresztény őseinknek vérehullását.

Éppen napjainkban hatalmas uralkodóházak szerepeltek le. A *Habsburgok*, akik 1438—1918-ig 20 uralkodót adtak, a *Romanovok*, akikből 1613—1917-ig ugyancsak 20 cár került ki, *Hohenzollerek*, akiknek 1701—1918-ig 8 tagja viselte a német királyi, illetőleg császári koronát. Se szeri, se száma a cégeknek, vállalatoknak, rendszereknek, intézményeknek, amelyek egykor virultak s szinte örök életet ígértek maguknak, s ma már csak a multnak emlékei közé tartoznak.

Az általános múlás, a felhalmozódó romok között csak egy építmény, egy remekmű áll rendületlenül, változatlanul, teljes erőben, ez a *katolikus Egyház*.

Seregszemle az ostromlók táborában

Egyházi és politikai hatalmak

Pedig az Egyházat mennyien támadják, mennyien ostromolják szüntelen! Már a *zsidó főtanács* kimondja felette a halálos ítéletet, amint kimondotta isteni alapítója, Krisztus felett is. Döngeti az Egyháznak 12 oszlopát, első hangcsöveit elnémitani igyekszik. Megvesszőzteti s bebörtönzi az apostolokat. De

az Egyháznak semmit sem ártott. Mint isteni Alapítója előre megmondotta:

„A pokol kapui nem vesznek erőt rajta.”
(Mt. 16, 18.)

Az üldöző szerepét átvette a hatalmas római császárság. És 250 éven át a keresztények ellen a legborzalmasabb kínzásokat eszelte ki, amelyeket csak a pokol sugallhatott neki. *Néro* az ő díszkertjében szurokba mártott eleven keresztényeket, mint fákllyákat gyújtatott meg, s esti sétája alkalmával azok halálhörgésében gyönyörködött. Tigrisek, leopárdok, megvadított bikák, oroszlánok mind előkerülnek, csak hogy kipusztuljon a keresztények gyűlölt fajzata. De hasztalan. A vértanúvér a keresztények magva lett. Hol van már most *Néro*, hol a római birodalom? Az Egyház áll:

„A pokol kapui nem vesznek erőt rajta.”

Julián, az aposztata, megint más módot eszel ki, hogy véget vessen Krisztus művének. A keresztényeket kizárja az iskolákból, hivatalokból, társadalmilag nyomja el őket. „Majd megmutatom én annak a galileai ácsnak, — mondotta — hogy végzek veled!” Ámde, amint a hagyomány beszéli, a perzsa háborúban nyiltól találva, s vérét ég felé szórva kénytelen felkiáltani: „Győztél, galileai!”

Az Egyház pedig áll:

„A pokol kapui nem vesznek erőt rajta.”

A római birodalom által támasztott üldözésekben mintegy 25 pápa s több millió keresztény ontotta Krisztusért vérének. „Én hiszek annak a tanúnak, — mondja *Pascal* — aki igazáért az életét odaadja.”

A véres üldözések nem szüntek meg a mai napig. Lapozzuk csak át az egyháztörténelmet! Minden lapja vérrel van átitatva. Gondoljunk az angol vértanúkra, a francia forradalomra, Mexikóra, Oroszországra!

Mindez az Egyház győzelmét, diadalát készíti elő, mert:

„*A pokol kapui nem vesznek erőt rajta.*”

Eretnekségek és szakadárságok

Az Egyház életerejét méginkább kipróbálták az eretnekségek s hitszakadások.

Már kezdettől fogva felburjánoznak. Nevezetesen a IV. században *Arius* az Egyház tekintélyes részét elhódítja Krisztus istenségét tagadó tanával. Arius maga, mint a legtöbb egyházüldöző, rúdul hal meg, s téves tana lassan elenyészett.

A IX. században *Photius* s később *Cerulár Mihály* csaknem egész Keletet leszakítják az Egyház testéről. A görög császárok s később az orosz cárok csupán önző politikai okból igyekeztek ezt a szakadást istápolni, fenntartani. Ma, hogy hatalmuk megdőlt, művük

is széthull, elszárad, töredezik. A katolikus Egyház pedig virul, erősödik mert:

„*A pokol kapui nem vesznek erőt rajta.*“

A XVI. századnak ú. n. reformátorai Zwingli, Luther, Kálvin, milliókat szakítanak ismét le az Egyház kebléről. Az ember azt hihette volna, hogy csakhamar az egész világ protestáns lesz.

De Isten nem hagyta most sem cserben az ő Egyházát

Összeült a *trienti szent zsinat* s megvalósította az igazi, törvényes reformációt. Nagy szenteket, szerzetalapítókat küld, mint *Loyolai Szt. Ignácot, Szalézi Szt. Ferencet, Borromei Szt. Károlyt*. Nagy misszionáriusok támadnak, akik új hódításaikkal bőven kárpótolják az Egyházat veszteségeiért (pl. Xav. Szent Ferenc). És íme, csakhamar új, eddig sohasem tapasztalt virágzás támadt a romok felett, mert:

„*A pokol kapui nem vesznek erőt rajta.*“

A felsült próféták

Pedig mennyien jósoldák s jósoldják az Egyház közeli végét!

Már *Celsus* pogány tudós (Kr. u. 178 körül) azt hangoztatta: Örültek vagytok, ha azt hiszitek, hogy az Egyház az egész világon el fog terjedni s minden században fenn fog maradni.

Szent Ágoston szerint már az ő idejében (5. században) azt hajtogatták: „Az Egyház nemsokára meghal. Idejét múlta már!”

Voltaire, a hitetleneknek koronázatlan királya, 1758-ban azt állítja: „Még húsz év, s vége a katolikus Egyháznak.” És húsz év múlva *Voltaire* kétségbeesetten halt meg s az Egyház ma is áll s virágzik.

Renan (1875-ben) IX. *Pius* halálakor, *Leckler* az ókatolikusoktól várja a tördőfést, mely az Egyházat megöli. *Paulsen* (1908) nézete szerint a modernizmus fogja a katolikus Egyházat a sírba dönteni. Mindezek a jósök már leléptek az élet színpadáról, de jóslatuk teljesedtében nem gyönyörködhetek. Az Egyház áll, mert:

„*A pokol kapui nem vesznek erőt rajta.*”

A szilárdság titka

A bölcs ember házát sziklára építi. „És szakadt az eső, jött az árvíz, a szelek fúttak és ama háznak estek, de nem dőlt össze, mert kősziklára volt alapítva.” (Mt. 7, 25.) Az isteni Megváltó mikor ezeket a szavakat mondotta — magamagára s Egyházára gondolt. Mert valóban ő, a bölcsék Bölcsé ezt az eljárást követte. Lássuk!

Fülöp Cezarea regényes, szép vidékére száll

a lelkünk. A napsugaras országúton halad a Mester. Nyomában a tanítványok. Egyszer csak megáll, s az apostolokon végigjártatva szemét, felveti a kérdést: „Kinek tartják az az emberek az Emberfiát?” És a tanítványok erre előadják az akkor közszájon forgó vélekedéseket: némelyek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek vagy egynek a próféták közül.

„Hát ti kinek mondotok engem?” — folytatja a Mester kérdezősködését. Előlép erre Simon, akit az Úr már első találkozásakor Kéfásnak, vagyis Péternek (sziklának) nevezett el, valamint ő áll mindig hivatásszerűen az apostolok élére, ha az Egyház nevében beszélni és döntenie kell, s minden kétséget, ingadozást kizáró szavakkal kijelenti: *„Te vagy a Krisztus, az élő Isten fia!”* És most halljuk Jézus feleletét, amellyel ezt a bátor kijelentést megjutalmazza. Meglepő, szinte megdöbbentő, méltósággal, erővel teljes, magasztos, amit mond:

„Boldog vagy Simon, Jónás fia, mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, ha nem az én Atyám, aki a mennyekben van. Én is mondom tehát neked, hogy te Péter (szikla) vagy és erre a kősziklára fogom építeni Egyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta. És neked adom a mennyország kulcsait.” (Mt. 16, 13—19.)

Ime, így bontakozik ki az épülő Egyház tervrajza. Örökre épül, mert a pokol összes

hatalmai nem dönthetik le. Örök tehát a fundamentuma is, mert az épületet az alapjától elválasztani nem lehet.

És minő szerepet fog ez a fundamentum ebben a lelki épületben betölteni?

Megmondja *Krisztus* az utolsó vacsorán:

„Simon, Simon, — szolt az apostolfejedelemhez búsan, de ünnepélyesen — íme, a sátán kikért titeket magának, hogy megrostáljon, mint a búzát; de én könyörögtem érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited, és te egykoron megtérvén, megerősítsd testvéreidet.” (Lk. 22, 31—32.)

Ezt az örök fundamentumot beszennyezheti az egyéni, az emberi gyarlóság, de a *hite* sziklaszilárd marad, meg nem fogyatkozhatik, mert hiszen valamennyinek a hite reá támaszkodik, belőle merít erőt s biztonságot.

A feltámadás után történt. Az Úr megjelent a Genezáreti-tó regényes partján a halászgató apostoloknak. Megvendégeli őket s azután sétára indul velük. Mellette lépdel Péter, mögötte a többi. Egyszer csak megszólítja Jézus Pétert: „*Simon, János fia, jobban szeretsz-e engem ezeknél! Felelé neki: Igen, Uram, te tudod, hogy én szeretlek téged. Mondá neki: Legeltesd az én bárányaimat. Ismét mondá neki: Simon, János*

fia, szeretsz-e engem? Felelé neki: Igen Uram, te tudod, hogy szeretlek téged. Mondá neki: Legeltesd az én bárányaimat. Harmadszor mondá neki: Simon, János fia: Szeretsz-e engem? Elszomorodék Péter, hogy harmadszor is kérdé őt: Szeretsz-e engem? és felelé neki: Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy szeretlek téged. Mondá neki: Legeltesd az én juhaimat.” (Jn. 21, 15—17.) Nyilvánvalóan az első pápa beiktatása ez. Reá van bízva az egész nyáj, a bárány s a juh, vagyis a hívők, a papság s a püspökök; akik — mint *Bossuet* találóan megjegyzi, a hívekkel szemben ugyan pásztorok, de a pápával szemben bárányok.

Ha mindebből elfogulatlanul levonjuk a következtetést, világosan látjuk, hogy Krisztus az örök Egyházát Péterre építette, a mennyek kulcsait Péterre bízta s pedig *külön őreá*; az összes nyáj pásztorává Pétert tette, a hit főoszlopává *Pétert* állította.

Az igazi krisztusi Egyház tehát Péter nélkül meg nem állhat, *el sem gondolható*.

Péternek tehát az ő hivatalutódaiban *ma is kell léteznie, élnie* — miként a búcsúzó Üdvözítő csakugyan meg is mondotta, mikor *apostolaihoz* így szólt: „Ime én veletek vagyok *mindennap a világ végezetéig.*” (Mt. 28, 20.)

Tehát hol van Péter?

Mert ahol Péter, ott a krisztusi Egyház! Ősi jelige ez! Bejárom a világot, és sorra kérdem azokat, akik akár joggal, akár jogtalanul a krisztusi nyáj pásztorainak, sőt főpásztorainak vallják magukat. Megkérdezem a keleti egyház pátriárkáit s Nyugat érsekeit és püspökeit, sőt megkérdem a protestáns egyházak főpásztorait is: Melyik közületek az, aki *Péter* utódjának vallhatja magát, vagy akit annak tartanak hívei? És íme, olyan vakmerő s szerénytelen egy sem akad, aki magát Péter utódjának mondaná. Csak egyetlenegy van, aki magát nyugodt öntudattal Péter utódjának hirdeti, s akiről ezt immár 2000 év egyhangúlag elismeri.

A történelem is ma már kétségtelenül bizonyítja, hogy Péter apostol 25 évig római püspök volt s egyben az összegyház feje. Mint ilyen halt vértanúhalált. Utódai: Linusz, Klétusz, Kelemen s immár a 267. t. i. XII. Pius mindkét hivatalát örökölték s az egész kereszténység elismerésével birtokolták.

Ma is 340 millió katolikus hódol előtte, de a többi sem meri tagadni, hogy ha van egyáltalán Péternek utódja, ez csakis a római püspök, tehát a pápa lehet.

Ha tehát római pápa Szent Péter jogutóda, akkor a kormányzása alatt álló katolikus Egyház kétségtelenül egyedül Krisztus Egy-

háza. Mert, amint már a keresztény őskor hangoztatta: „Ahol Péter, ott az Egyház!”

„A római püspökök gögből ragadták magukhoz a főhatalmat”, vetik ellene Kelet szakadár pátriárkái és püspökei. A felelet igen egyszerű: Krisztus maga adta a pápák kezébe Péterben a főhatalmat s arról nem is volna joguk lemondani.

„Ámde a pápák közt több rossz ember is akadt. Főleg a középkor pápái politizáltak s elhanyagolták az Egyház ügyét” olvassuk s halljuk gyakorta.

Nincs okunk tagadni, hogy a sok szent, bölcs pápa között — bár *elenyésző csekély számban* gyarló, sőt bűnös is akadt. Csoda volna, ha nem így történt volna. De akadt-e egy is, aki minden gyarlósága mellett Krisztus *nyáját tévedésbe vitte?!* Ó nem! Mint főpásztorok, tévedés nélkül kormányoztak. Még az annyira bűnösnek mondott VI. Sándor is sok jót s üdvöset létesített az Egyház érdekében. Krisztus az ő Egyházát isteni s emberi elemből szerkesztette össze. Számításba vette az emberi szabadakaratot s az abból eredő bűnöket, hibákat, gyarlóságokat. Nem akar minduntalan csodákkal belenyúlni az események kerekébe, de az ő láthatatlan keze azért mégis mindenütt ott van s még a leggyarlóbb helyettesén keresztül is biztos kézzel kormányozza Egyházát az örökkévalóság révpartja felé.

A pápaság az Egyház igazságának teljesen meggyőző bizonyítéka. Ámde isteni alapítólevelén vannak még pecsétek is, amelyek valódiságát még fényesebb világításba helyezik. Nevezetesen négy ilyet szokás megállapítani.

Az Egyház jegyei

Egység

Nevezetesen Krisztus Egyháza egy és egységes.

Minden elfogulatlan embernek el kell ismernie, hogy Krisztus csakis *egy* Egyházat alapíthatott, amint csak egy hitet tanított. Ő, az Istenfia kívánta s akarta is, hogy hívei között a hitegység fennmaradjon. Mily meghatóan kéri Atyját az utolsó vacsorán: „Szent Atyám! tartsd meg őket a te nevedben, kiket nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi.” (Jn. 17, 12.)

Ennek a krisztusi mindenható imának, akarataknak meg kellett valósulnia. Ámde *egy s egységes Egyház* a világon csakis a *katolikus Egyház*. Egy a feje, akinek 340 millió lélek hódol. Egy a tana, ugyanazok a szentségei. XII. Pius, XI., IX., VIII. és VII. Pius a jelen s elmúlt században ugyanazt hirdették, amit II. Pius a XV. században s I. Pius a II. században.

Ezzel szemben, hogy a sok példa közül csak néhány szembeszökőre hivatkozzunk, Raffay Sándor ev. főpásztor külföldi útjáról így számol be az Evangélikusok Lapjának 1921 nov. 6-i számában. Akadt oly protestáns községre, „ahol 500 lélek 4—5 különböző felekezetre, sőt ugyanaz a felekezet 4—5 különböző árnyalatra oszlik. A hivatalos egyház oly nagy szabadságot enged lelkészeinek, hogy vannak közöttük kommu-

nisták, buddhisták, teozófok, sőt akár anarchista is. Szóval teljes a fejtelenség."

A Kálvinista Szemle pedig 1922 máj. 20-án ezt írja: „Kálvinisták vagyunk, s úgy látszik, mintha egyek volnánk. Az egység csak látszat. Tanítóink, lelkészeink élete, világnézeti felfogása minden, csak nem egységes. Olykor még a legelemibb dolgok terén is olyan kardinális ellentétek tátognak az egy és ugyanazon egyházban élő és dolgozó professzorok és lelkészek között, hogy szinte érthetetlennek látszik, hogy mégis kálvinistáknak vallják magukat."

A mintegy 500—600 felekezetre bomlott, töredezett protestantizmus hiába ámitja, vigasztalja magát azzal, hogy az a sokféleség a hit „túlbő, duzzadó erejének a kifolyása“, amely éppen azért különböző alakban mutatkozik be. Igen, elmondhatjuk azt a szeretetről amely, mint a katolikus Egyházban látjuk, számtalan formában mutatkozik be. Hiszen nincs az az emberi nyomor és szükséglet, amelynek istápolására az Egyházban duzzadó szeretet-intézményeket, szerzetesrendeket stb. ne alapított volna. Ámde másképpen vagyunk a hittel, amely *ha igaz*, akkor csak egy lehet. Az egymásnak ellentmondó sokféleség a hamisságnak kétségtelen bizonyítéka, s így Istentől nem származhatik.

Szentség

Krisztus Egyházának kétségkívül *szentnek kell lennie*. Ez az isteni Mesternek kifejezett szándéka: *Legyetek tökéletesek, miként a ti*

mennyei Atyátok tökéletes.“ (Mt. 6, 48.) És a katolikus Egyház valóban ilyen. Alapítója szent, tanítása szent, szentségeiben hatalmas eszközökkel rendelkezik a lelkek megszentelésére. És a tapasztalás is bizonyítja, hogy mindazok, akik a katolikus hitelvek szerint élnek, szorgosan használják a szentségeket, mindnyájan kifogástalan, erényes emberek. Akárhány közülük az életszentségnek szinte szédítő magaslatára küzdi fel magát, s Isten csodákkal is kitünteti hősi erényeit.

Az Egyházon kívüli felekezeteken azonban a szentség jegyét hiába keressük. Alapítóikról nem beszélünk, csupán tanaikat vesszük bírálat alá!

Alaptanuk, hogy az emberi természet az áteredő bűn folytán *teljesen megromlott*. Nem képes a jóra. De a bűnért sem felelős. (Luther.) Csakis a Krisztus érdemében vetett reménység (ezt nevezik ők „hitnek”) üdvözíti a lelket. A jócselekedetek az üdvösségre nem szükségesek. (Luther.) El van végezve, hogy ki üdvözül, ki kárhozik el. Ezen az ember semmi módon sem változtathat; örök sorsa nem tőle függ. (Főleg Kálvin tanítja ezt.)

Vajjon alkalmasak-e az ilyen tanok, hogy önlegyőzésre, vezeklésre, jócselekedetekre lelkesítsenek? Vajjon adnak-e bátorságot, kedvet, hogy az ember a követelődző szenvedélyeit legyőzze? Inkább arra hajtanak,

hogy az ember ösztöneit kövesse, élje a vilá-
gát — s egykedvűen vagy mogorva kétség-
beeséssel nézzen kikerülhetetlen örök fátu-
ma, végzete elé.

Ha a protestánsok között is vannak derék,
becsületes, jótékony emberek, ez csakis
onnan van, mert az ilyenek szinte öntudat-
lanul is *katolikus hitelvek szerint élnek*.
Ezt diktálja nekik a *józan eszük*.

Tökéletességre, életszentségre azonban —
főleg a gyónás és áldozás híján — nem
jutnak el. Elismerik ezt ők maguk is. Szen-
tekkal nem dicsekszenek, sőt azokkal nem
is rokonszenveznek.

Midőn *Stolberg* gróf katolikussá lett, protes-
táns jóbarátja, *Lavater* költő így ír neki:

„Válj díszére a katolikus Egyháznak, gyako-
rold azokat az erényeket, amelyek reánk, nemkatoli-
kusokra, elérhetetlenek. Légy szent, mint *Borromei*
Szent Károly! Nektek vannak szentjeitek, nem tagadom.
Nekünk nincsenek, vagy legalább nem olyanok, ami-
nők a tieitek.“

Az is nagyon jellemző, hogy az út a feleke-
zetekből s egyéb vallásokból az Egyházba
rendesen a sok imádságon, erényen s komoly
tanulmányokon át vezet, viszont az Egyház-
ból *mindenki* csak a bűn, a kevélység, az
érzékiség s kapzsiság folytán tér ki. Mint
II. Frigyes mondotta: Tőlünk a katolikusokhoz
a bárányok mennek át, onnan hozzánk csak
a bakok jönnek.

Katolikuság

Egyik további jegye, pecsétje a katolikus Egyháznak, amely valódi, isteni eredetét igazolja, a katolikuság, vagyis általános elterjedettség, amiből belső hódító erejére lehet méltán következtetni: A katolikus vallás nem ígér híveinek kényelmet, előnyöket, sőt sok és nehéz önmegtagadást s áldozatot követel tőlünk, hozzá még állandó heves üldözésnek van kitéve, s mégis hasonlíthatatlanul jobban hódít minden más vallásnál. Hívei ragaszkodnak hozzá a vértanúsáig. Ily ereje csakis az igazságnak s isteni kegyelemnek lehet, amellyel Isten ennek az Egyháznak tagjait támogatja. Már az apostolok idejében szinte az egész akkor ismert világon elterjedt. (V. ö. Róm. 1, 8.) Ma mintegy 340 millió hívet számlál s bár eszközei emberileg felette szegényesek, mégis állandóan sok s őszinte minden rendű-rangú megtérővel dicsekszik.

A katolikusok számarányához képest a felekezeteik eltörpülnek. Így Luther felekezete kb. 50 millió hívőt számlál, az anglikán vallás 50 milliót, a kálvinisták 30 milliót, a metodisták 20 milliót, a baptisták 10 milliót, egyéb protestáns töredékek összevéve mintegy 20 milliót, a görögkeletiek kb. 100 milliót.

Apostoliság

Az utolsó vagy negyedik igazoló jegye azután a katolikus Egyháznak, hogy előljárói a pápák s a püspökök, Szent Péternek és az

apostoloknak jogos, törvényes leszármazottjai. Egyszóval bennük az a hivatal folytatódik, amelyet Krisztus Szent Péterre s az apostolokra ruházott. A lelkek kormányzására tehát ők hivatottak és jogosultak. A pápa, a katolikus püspökök s papok *egyedül* azok a pásztorok, akik az ajtón, vagyis a krisztusi küldetés útján mennek be a juhok aklába: „Aki nem az ajtón megyen be a juhok aklába, hanem másunnan mászik be, az tolvaj és rabló.” (Jn. 10.)

Mit köszönünk mi a katolikus Egyháznak?

Sokat! Mindent!

1. Először is *biztonságot és lelki békét*. A protestáns ember a *saját hitelvei címén kutatja* s keresi az igazságot. Vallása nem ismer oly tekintélyt, amely *tévmentesen s kötelező módon* eléje adhatná azt.

A katolikus ember azonban fel van mentve, hogy hit és erkölcs dolgában kutasson, hiszen jól tudta, hogy a Krisztus által felállított s a Szentlélek által ellenőrzött tanítói hivatal, vagyis a pápa s a vele egyesült püspökök őt *tévmentesen* tanítják s kalauzolják az üdvösség útján.

Tudja ezt a katolikus ember, mert a Szentírásban nyilván olvassa, hogy:

a) a pápaság sziklájára épített Egyházán a pokol kapui erőt nem vehetnek. (V. ö. Mt. 16, 18.)

b) Krisztus az Egyházával *marad*, s így kizárt dolog, hogy az Egyházat az ő tanításától eltérni engedje. (V. ö. Mt. 28, 20.)

c) A Szentlélek állandó tanítómestere az Egyháznak, emlékeztetve mindenre, amit Krisztus tanított. (V. ö. Jn. 14, 26.)

Mindebből következik, hogy az Egyház s annak feje, a pápa, isteni segítség folytán, *mikor mint az egész Egyház legfőbb pásztor* tanít, hit s erkölcs dolgában nem tévedhet. Nem valami csoda, sem pedig isteni sugalmazás vagy a pápának adott külön ki nyilatkoztatás ez, hanem a jóságos isteni Gondviselés intézkedése, amely az Egyház érdekében a pápát megóvja attól, hogy *hivatalos minőségében* mint legfőbb tanító s vezér, a krisztusi tanoktól eltérjen. Az a Gondviselés, amely a madarakat s liliomokat gondolzza, hogy is ne védené meg százszorta inkább Egyházát, a lelkek millióit a tévedéstől, romlástól, pusztulástól. Ámde, ha a pápát a tévedéstől meg nem óvna, a nyáj, amely pásztorát követni köteles, szükségképen mérges legelőre tévedne, s így Jézus lélekmentő, nagy, szent szándékai meghiúsulnának.

Az igaz katolikus ezt világosan belátja, mint dogmát erős hittel vallja s nem győző hálálkodni érte Istennek. Nyugodtan él Egyháza kebelén s nyugodtan hal egykor meg. Hányan meg is irigyelték már a katolikusok boldog, nyugodt halálát. Sok másvallású a halál óráján a katolikus Egyház kebelére kívánczozik, de olyan katolikus alig akad, aki az örökkévalóság küszöbén más vallás kebelén keresné lelki megnyugvását.

Minden igazi katolikus örül s hálálkodik ilyenkor, hogy a katolikus Egyház gyermeke lehet s *mint ilyen* léphet Isten ítélőszéke elé.

Szent Teréz is ezzel vigasztalta magát lelki szorongásában: „Mit félsz, hiszen te a katolikus Egyház leánya vagy!”

Stolz Albán, híres író pedig ezt fratta sírjára: „Az a szerencsés ember, aki magát katolikusnak vallhatja, imádkozzék el ezért hálából egy Miatyánkot s gondoljon közben az én szegény lelkemre is.”

A katolikus Egyháztól kapom:

2. Az egész *Krisztust*. Kapom Krisztus valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben. A katolikus Egyház híven megőrizte ezt a legdrágább gyémántot, amelyet neki alapítója ajándékozott. Helyesen érti s tévmentesen magyarázza Krisztus e szavait: „*Ez az én testem.*” „*Ez az én vérem.*” (Mt. 28, 26. 28.) „*Én vagyok az élő kenyér, aki mennyből szállottam alá.*” (Jn. 6, 41.) Ha nem így volna, akkor Krisztus Egyháza kezdetől fogva mostanáig bálványimádó volna, ami

a krisztusi ígérettel összeférhetetlen. Az Oltáriszentségben tehát Krisztus valóságosan, igazán, elevenen jelen van, kiterjeszti valami titokzatos módon jelenlétét mindenüvé, ahol csak a szentmisében átváltoztatott kenyér s bor színe található. De ez még, mondhatnám, valamiképen nem az egész Krisztus.

Odaborulok az oltár elé. Hitem mit mond? *Itt Jézus Krisztus.* Elevenen, igazán. De — sajnos, *nem beszél.* Ó, Jézus, hol a szavad? Te ígérted: „Ime, én veletek vagyok, maradok . . .” De szótlantul? De némán? Be' kár!

Itt Jézus Krisztus, elevenen, igazán, de *nem kormányoz.* Ígérted, Uram! hogy velünk maradsz, de hol a pásztorbotod?

Nézem a szent fátyolt, a kenyér színét. Hitem átlát rajta, de mindjobban azt is érzem, azt is látom, hogy *van Jézus Krisztus, aki nincs itt.*

Látom az Oltáriszentségben az engedelmes, alázatos, feláldozott Jézust, de hol a *tanító, a jó pásztor, a tévmentes tekintély?*

Ez Rómában van a Szentatyában.

Ami az Oltáriszentségből hiányzik, az megvan nekem a pápában. E kettő adja nekem együttesen az *egész Krisztust.* (V. ö. Bougaud: Kereszténység és korunk.)

3. A katolikus Egyháztól kapom a teljes és biztos bűnbocsánatot. Hiszen Krisztus az ő Egyháza lelki előjáróinak mondotta: „Vegyétek a Szentlelket! Akiknek megbocsát-

játok bűneiket, megbocsáttatnak nekik.“
(Jn. 20, 23.)

4. Kegyelemforrást nyit nekem a katolikus Egyház az élet csatáira a bérmlásban, a családi élet terheinek viselésére s megszentelésére a házasság szentségében, s a nagy útra — a halálos ágyról az örökkévalóságba — a szentkenet szentségében.

5. De még a földi boldogság szempontjából is mérhetetlen sokat kapunk a katolikus Egyháztól. Nem kaphatnánk ebben a tekintetben sem többet tőle még akkor sem, ha ez volna a főcél, amelyért az isteni Mester megalapította Egyházát.

Először is alig van jótékonyági munka, amely ne volna egyházi eredetű. Nincs emberi nyomorúság, baj és szenvedés, amelynek enyhítéséről a katolikus Egyház intézményesen ne gondoskodott volna. Az iskolák, kórházak, árvaházak, segélyegyletek stb. katolikus eredetűek.

Hogy a katolikus Egyház mily mérhetetlen hatással van az *egyéni, családi, társadalmi* boldogságra s a *haza igazi javára*, elárulják a következő statisztikai adatok is.*

a) Az öngyilkosok között 2—3-szor annyi a másvallású, mint a katolikus. Kérdem, miért? Miért lesz, teszem azt, Szentesen

* V. ö. Pezenhoffer Antal: A demográfiai viszonyok befolyása a nép szaporodására. Bp. 22.

4—5 módos református gazda öngyilkos, míg ugyanannyi között Erzsébetfalván vagy Kispesten 1—1 szegény katolikus gyárileány szerelmi bánatában magát megmérgezi?

b) Miért bomlik fel az unitáriusok közt minden 9-ik, a kálvinisták közt minden 11-ik, az evangélikusok közt minden 18-ik, a zsidók közt minden 14-ik, a görögkeletiek közt minden 15-ik — és a katolikusok közt *csupán minden 37-ik házasság?*

c) Végül az „egyke"! Hogy csak egyetlen példával rávilágítsunk: 1900—1910 között a Dunántúlon a katolikusok 160,803-mal szaporodtak, ugyanez idő alatt a reformátusok 13-mal. Százalékban: a katolikusok szaporulata 7.24^o/_o, a reformátusoké 0.004^o/_o. Ez másszóval annyit tesz: a katolikusok 1810-szer szaporábbak, mint a reformátusok, és 4.027,532,000 (négy milliárd-huszonhétmillió-ötszázharminckétezer) kálvinistának kellene a Dunántúlon élnie, vagyis kb. háromszor annyinak, mint ahány ember ma a földkerekségen él, hogy ily arányú szaporodás mellett annyi magyart adjanak a reformátusok a hazának, mint ahányat a katolikusok valóban adnak. Ha a hazának *csak református* lakója volna, csakhamar lakatlan, elhagyott sivataggá válnék. Hogy ez nem lesz így, azt hazánk az országot alapító, nemzetfenntartó *katolikus vallásnak köszönheti.*

Mivel tartozunk viszont mi a katolikus Egyháznak?

1. *Hűséggel.* Annál is inkább, mert ez reánk katolikusokra az *üdvösség kérdése.* A katolikus Egyház ugyanis az *egyedül üdvözítő Egyház.* A *katolikus Egyházon kívül nincs üdvösség.* Ámde hogyan kell ezt helyesen érteni? Megmondom:

Aki a katolikus Egyházban megismerte Krisztus egyedül igazi, valódi Egyházát és azt mégis *elhagyja* vagy *abba be nem lép,* az *súlyos vétket követ el.* Márpedig aki súlyos bűnben hal meg, az *elkárhozik.*

A *jóhiszemű* másvallásúak azonban csak azért, mert nem katolikusok — el nem ítéltetnek az Istentől. Sőt, ha Istent szeretik, lelkiismeretük tisztaságát megőrzik, a katolikus Egyháznak a nélkül, hogy tudnák, titkos tagjai s általa üdvözülnek.

Nem helytálló tehát az a jelszó: „Kiki maradjon abban a hitben, amelyben született!” — Igen, maradjon meg abban, *ha az a krisztusi igaz hit,* amelyet a katolikus Egyház őrzött meg és tanít. Ámde, ha valaki nem volt oly szerencsés, hogy ezt a hitet örökölte szüleitől, akkor hallgasson a kegyelem hívó szavára s lépjen be Krisztus Egyházába, hogy így lelkének békét s üdvöt szerezzen!

„Nem szép, ha valaki ősei hitét elhagyja!” — halljuk ismét másoktól. Bizony nem szép! — feleljük erre. Azért kell tehát apáink botlását, tévedéseit *nekünk* jóvátennünk, ha más vallásban születtünk, s

visszatérünk a katolikus hitre, amelyet őseink 1600 éven át vallottak, amelyben boldogan éltek s meghaltak.

Súlyos hűtlenség az Egyház iránt nem csupán az, ha valaki a katolikus vallást maga elhagyja, hanem méginkább, ha a *gyermekait* (vegyesházasságban) a katolikus *valláson kívül neveli* s így Péter hajójából az eretnekség vészes tengerébe taszítja. Az ilyen nem jobb az aposztatánál s megérdemli, hogy Krisztus Egyháza kebléből kirekessze.

2. Továbbá engedelmességgel tartozunk Egyházunk parancsaival szemben. Főleg három ilyen van, amelynek hű megtartása az igazi katolikust jellemzi: a *vasárnap*, a *péntek* és a *húsvét*. A katolikus vásár- és parancsolt ünnepnapon szentmisét hallgat, nem dolgozik tiltott napon húst nem eszik, s legalább húsvét táján meggyónik s megáldozik.

XIV. Lajos francia király mondotta: „Én még sohasem tapasztaltam, hogy valaki az egyházparancsokat megszegte s az Isten parancsait hűien megtartotta volna.” Régi magyar közmondás tartja, hogy három gazember van a világon: „*ráérek*”, „*majd*” meg az „*elfelejtettem*”. Vigyázzunk, nehogy katolikus kötelességünk dolgában ezzel a három gazemberrel barátságot kössünk, mert az embert a barátjáról ismerik meg!

3. Kötelességünk a közéletben is Egyházunk érdekeit hűségesen, jellemesen, áldozatkészen megvédenünk. A község, a vármegye, az ország ügyeinek intézésére csakis meggyőződéses katolikus embert válasszunk és katolikus sajtót támogassunk! Sajnos, ezt a fontos kötelességet sok katolikus a „türelem” s más hamis jelszavaktól megtévesztve elhanyagolta. Innen van az, hogy manapság minket, katolikusokat édes hazánkban már csak másodrendű hazafiaknak tekintenek s minden jelentősebb állásból következetesen kiszorítanak.

4. Végül igyekezzünk apostolkodni is! Rajta legyünk, hogy felvilágosítás, jó könyvek stb. által a máshitű felebarátainkat, a katolikus Egyház igazáról szeretettel meggyőzzük s útjukat vissza az — őseik által elhagyott — Anyaszentegyház kebelére egyengessük. Ennél nagyobb jót velük, családjukkal, utódaikkal nem cselekedhetünk. Így szerzünk „dicsőséget Istennek s békét a jóakarató embereknek”.

Fiatal nemes úrfi őseitől rangot s fényes kastélyt örökölt; de azért nagy elégedetlenségben s életuntságban töltötte napjait. Nem volt pénze, vagyona a rangjához megfelelő élethez. Azaz, hogy az is lett volna, mert szülei dúsgazdagok voltak, de a végzet megakadályozta, hogy kincseihez jusson, azokat élvezze.

Apja a háborúban hősi halált halt, anyja pedig a háborút követő bizonytalan időben, hogy a roppant értékű ékszereket s egyéb kincseket kiskorú gyermeke számára megmentse — valahová elrejtette. Aztán meghalt ő is.

Egyik napon szegény munkáslány futott a kastélyba s lihegve kéri a nemes ifjút, hogy haldokló édesatyja ágyához siessen — mert a betegnek igen fontos mondanivalója volna.

Az ifjú a kérést gőgösen visszautasítja, — hiszen mint mondotta — valami koldulás lesz annak a vége. A leány hazament.

Rövidesen megint lélekszakadva jön vissza. „Nagyságos úrfi, — szólott — jöjjön kérem, de nagyon hamar, mert édesapám titkot akar közölni, amely önt nagy kincs birtokába juttatja . . . Már ajkán a lelke . . . jöjjön, jöjjön!”

Az ifjú sejtett valamit s rohant a szegény munkásházba.

„Ki vagy te, jó ember, — szólott a szobába lépve — aki engem gazdaggá tudnál tenni? — Beszélj, Isten szerelmére kérlek!”

De a kérdésre már feleletet nem kapott, a szegény ember ajkát a halál lezárta.

A halálos ágyat körülállók erre elmondták az ifjúnak, hogy a szegény munkás kimondhatatlanul nyugtalan volt az ő késése miatt. Ő volt ugyanis az, aki édes-

anyjának parancsára a töméntelen kincset valahol a kastély területén befalazta s egyben megesküdött, hogy a titkot megőrzi, s a kincsek helyét csak a család nagykorúvá váltott egyetlen gyermekének fedezi fel.

Az ifjú erre minden kísérletet megtett, hogy a kincsek nyomára jusson. Ásatott, fúratott mindenfelé, de hasztalan. Nem volt elég vagyona, hogy a kutatást tovább folytathatta volna . . . Szegény maradt, s örök bánat s önvád emésztette lelkét, miért is nem sietett nyomban a betegágyhoz, ahová hívták . . . Krisztus Egyháza a mérhetetlen kincseket rejtő 2000 éves palota. Hány és hány keresztény, sőt katolikus is van, akik hivatva volnának, hogy kincseinek birtokába jussanak s azokból mérhetetlenül meggazdagodjanak. Ámde az elfogultság, hanyagság vagy félreértések útjukban állanak, hogy a krisztusi örökséget átvegyék.

Adná a jóságos Isten, hogy ez a szerény kis füzet megmutatná nekik, hogy a katolikus Egyházban megtalálják azt az égi s földi boldogságot, amelyet az Isten fia mindnyájunknak hagyományozott.

Ó katolikus Egyház, amely a keresztoltárán szendergő Krisztus oldalsebéből mint második Éva születéssel!

Ó katolikus Egyház, amelyet az isteni Völegény, Krisztus „szeretett és önmagát adta érte a végett, hogy megszentelje és

megtisztítsa a keresztvíz fürdőjében az élet igéjével s dicsővé tegye magának, hogy sem folt, sem ránc, sem más efféle ne legyen rajta, hanem legyen szent és szeplőtelen". (Ef. 5, 25—27.) *Te vagy a mi kincsünk,* amelyet szeretünk teljes odaadó szeretettel! Hiszen a mi isteni Mesterünk magát veled azonosítja. „Legyen elfeledve a jobbkezünk, ha rólad, ó Egyház, meg nem emlékezünk; — száradjon torkunkhoz nyelvünk, ha rólad, ó Egyház, elfeledkezünk!” (V. ö. 136. zs.)

Mert jól tudjuk, hogy: a nagy világon kívüled nincsen számunkra hely; áldjon vagy verjen sors keze, benned élünk s halnunk kell!

